

κοινωνικό πόλεμο που, αν δεν ξεσπά, διαρκώς υποβόσκει, επεμβαίνουν στους οριοθετημένους θυλάκους των φτωχών σαν σε ξένο κράτος. Και, βέβαια, στον λόγο των κυριάρχων, οι παραγκουπόλεις αποτελούν τερατογένεση, καθώς εμφανίζονται ως τόποι της ανομίας και της εξαθλίωσης, ταυτισμένοι με τη μοίρα εκείνων που η κοινωνία φαντάζεται ως απορρίμματά της.

Οι αντιστάσεις των κατοίκων, πολιτισμικές ή κοινωνικές, σημαδεύουν τις παραγκουπόλεις ως δυνητικούς τόπους ανάδειξης μιας λαϊκής αντιπολίτευσης. Όπως φαίνεται στο αφιέρωμα που ακολουθεί, τούτη η αντιπολίτευση μπορεί να σχηματίζει ακόμη και τα εύθραυστα πρότυπα μιας άλλης κοινότητας της αλληλεγγύης. Όμως, η ίδια η λογική της περιθωριοποίησης και του συμβολικού στιγματισμού, η ίδια η λογική της χωρικής διάκρισης που εμπεδώνει και αναπαράγει τις κοινωνικές διακρίσεις, γεννά φαινόμενα ενεργού αναπαραγωγής από τους κατοίκους των όρων της υποτέλειάς τους. Οι πράξεις περιχαράκωσης μηχανισμών που αναπαράγουν στο εσωτερικό των οικισμών ιεραρχίες και οικονομικές ανισότητες, μετατρέπουν τις φαβέλες και τα μπάρριος σε μικρογραφίες, συχνά ιδιαίτερα αδρές, της κοινωνίας που τις αποστρέφεται.

Ίσως χρειάζεται να σκεφτούμε τον ορίζοντα της εξεγερτικής δύναμης που μπορεί να διαπεράσει τις υποβαθμισμένες συνοικίες των φτωχών και τους αυτοσχέδιους οικισμούς των κολασμένων, ως έναν ορίζοντα που αυλακώνουν αστραπές κοινωνικής αμφισβήτησης. Χωρίς την αμφισβήτηση της ίδιας της σχέσης τους με την υπόλοιπη πόλη, τούτες οι γειτονίες δεν μπορεί παρά να εκκολάπτουν εκρήξεις που τις ξεχωρίζουν περισσότερο. Τα παραδείγματα των οικισμών της Χιλής που σημάδεψαν την ανάδυση μιας κοινωνικής συνείδησης στραμμένης προς τη συλλογική χειραφέτηση, δείχνουν ίσως μια άλλη προοπτική. Αν στις γειτονίες αυτές μπορεί να γεννηθεί η ελπίδα για μια πιο δίκαιη κοινωνία, η έμπρακτη άρνηση της πόλης των διαχωρισμών αποτελεί την απτή συνθήκη της ίδιας αυτής της δυνατότητας. Διαπερνώντας τα όρια στα οποία εγκλωβίζεται η ζωή των από κάτω, τούτη η δράση ενδέχεται να αποτελεί την πιο σημαντική απειλή για την ελεγχόμενη ισορροπία της, τόσο απαραίτητης για την κυριαρχία του καπιταλισμού στην Λατινική Αμερική, πόλης των αστικών θυλάκων.

Σταύρος Σταυρίδης

επί του πιεστηρίου...

Ο Κρίτων Ηλιόπουλος έστειλε στην «αλάνα» τις παρακάτω γραμμές. Τις δημοσιεύουμε, παραθέτοντας δίπλα την πλήρη είδηση.

«1.600 στρατιώτες με άρματα μάχης (περισσότεροι από τους Βραζιλιάνους στρατιώτες που σταθμεύουν στην Αιτή) έχουν καταλάβει φτωχογειτονίες του Ρίο ντε Τζανέιρο και τρομοκρατούν τους κατοίκους. Δολοφόνησαν ήδη έναν 15χρονο που κρατούσε μία ομπρέλα γιατί την πέρασαν για όπλο. Ένα τρίχρονο κοριτσάκι σκοτώθηκε σε ανταλλαγή πυροβολισμών.

Με ποιο δικαίωμα ο στρατός εισβάλλει σε σπίτια, κατεβάζει άρματα μάχης στους δρόμους, κάνει ελέγχους σε όποιον θέλει σε μπλόκα και πυροβολεί αδιακρίτως;

Ποιο σύνταγμα «δημοκρατίας» το επιτρέπει αυτό;

Επειδή κάποιος έκλεψε όπλα από κάποιο στρατόπεδο, έχει το δικαίωμα ο στρατός να επιβάλλει το «νόμο» του σε έντεκα γειτονίες;

Από πότε τιμωρείται ολόκληρος ο πληθυσμός για ένα αδίκημα;

Από πότε όλοι οι κάτοικοι μιας περιοχής θεωρούνται ύποπτοι και εγκληματίες;»

Την Παρασκευή 3 Μαρτίου σημειώθηκε κλοπή όπλων (10 πυροβόλα και 1 πιστόλι) από στρατόπεδο στα βόρεια του Ρίο ντε Τζανέιρο. Στη συνέχεια 1.600 στρατιώτες με την υποστήριξη τεθωρακισμένων οχημάτων και ελικοπτέρων πολιορκήσαν τη φαβέλα Προβιντέσια, μια και σύμφωνα με τις πληροφορίες του στρατού τα όπλα βρίσκονται εκεί και είναι υπό την προστασία των ναρκεμπόρων.

Την Τετάρτη 8 Μαρτίου, οι κάτοικοι διαδήλωσαν μπροστά στο στρατιωτικό διοικητήριο απαιτώντας την αποχώρηση των στρατιωτών. Όπως οι ίδιοι καταγγέλλουν ζουν σε συνθήκες πολέμου, με τους στρατιώτες να πυροβολούν αδιακρίτως και να εισβάλλουν στα σπίτια τους.

Την Πέμπτη 9 Μαρτίου σημειώθηκαν ένοπλες συγκρούσεις (και με χειροβομβίδες) μεταξύ ναρκεμπόρων, οχυρωμένων στη διπλανή φαβέλα Πίντο, και του στρατού.

Ο διοικητής Μπαρέτο δήλωσε ότι ο στρατός θα εκπληρώσει ορισμένα από τα αιτήματα των διαδηλωτών (όπως για παράδειγμα να μπορούν οι κάτοικοι να ανεβαίνουν με τα αυτοκίνητά τους στη φαβέλα, η οποία είναι αποκλεισμένη ή να χρησιμοποιούν το αθλητικό κέντρο το οποίο είναι κατειλημμένο από τον στρατό).

Πρόσθεσε όμως, ότι ο στρατός θα παραμείνει μέχρι να βρεθούν τα όπλα. Αποτίμησε θετικά την παρουσία του στρατού στους δρόμους υποστηρίζοντας ότι έκτοτε μειώθηκε η εγκληματικότητα, διευκρίνησε όμως ότι στρατός δεν έχει συνταγματικό δικαίωμα για κάτι τέτοιο. Αν όμως κληθεί να περιφρούσει τις επερχόμενες εκλογές ή τους Παναμερικανικούς αγώνες του 2007 είναι πρόθυμος.

20-12-1989, Τσορίγιο, Παναμάς

Το πρωί της **20ής Δεκέμβρη του 1989**, τα μαχητικά αεροπλάνα των ΗΠΑ αρχίζουν τους βομβαρδισμούς κατά επιλεγμένων στόχων στην πόλη του Παναμά. Είναι το έναυσμα της εισβολής των βορειοαμερικανών που θα οδηγήσει στη σύλληψη του στρατηγού Νοριέγα και στην κατοχή αυτής της κεντροαμερικανικής χώρας.

Ανάμεσα στους επιλεγμένους στόχους ήταν και η γειτονιά **Τσορίγιο** (Chorillo), οι κάτοικοι της οποίας πρωτοστατούσαν στις αντιιμπεριαλιστικές κινητοποιήσεις που γίνονταν στον Παναμά εκείνη την περίοδο.

Τα αεροπλάνα έριξαν **417 βόμβες** στο Τσορίγιο. **Εκατοντάδες νεκροί, 4.000 κτίρια** κατεστραμμένα, **15.000 άστεγοι, 2.500 οικογένειες** μεταφέρθηκαν στα στρατόπεδα του στρατού των ΗΠΑ όπου έζησαν για ένα διάστημα σε συνθήκες επιτήρησης και εγκλεισμού. Το Τσορίγιο έγινε η Γκερνίκα του Παναμά, σύμβολο της επιθετικότητας των ΗΠΑ προς τη Λατινική Αμερική.

